

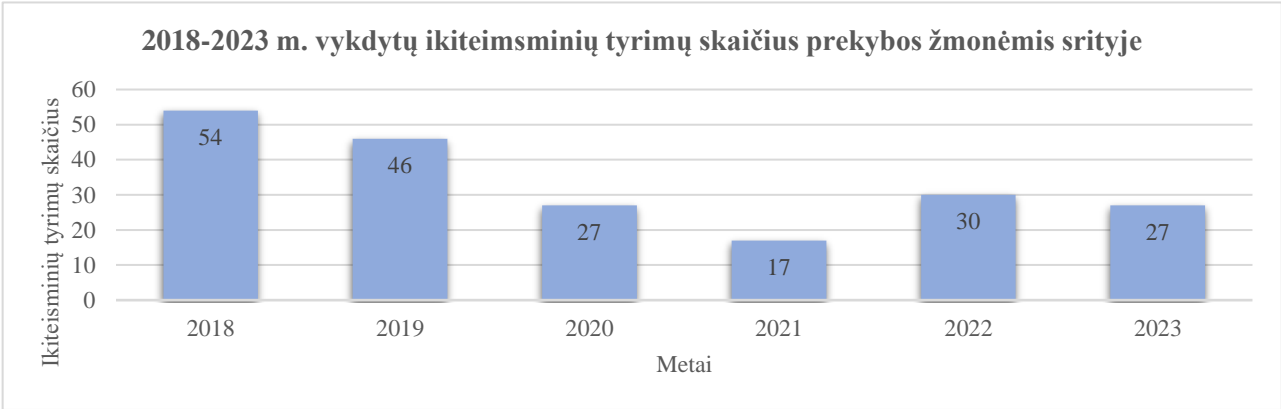
2024-06-10 Nr. NV-1549

		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIO PRANEŠĖJO KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KLAUSIM AIS INFORMACIJOS APIE KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS SITUACIJĄ IR PASIŪLYMŲ DĖL TOLESNĖS PAŽANGOS KOVOJANT SU PREKYBA ŽMONĖMIS		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	☐ Taip	Vidaus reikalų ministerija	☐ TAP	Svarstyti
	☒ Ne		☐ LRV pasitarimas	☐ TAP
	Priėmimo terminas		☐ LRV posėdis	☒ LRV pasitarimas
			☒ Nesvarstyta	☐ LRV posėdis (A dalis)
			Click or tap to enter a date.	☐ LRV posėdis (B dalis)
				☐ Gražinti tobulinti

Nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais parengta informacija apie kovos su prekyba žmonėmis situaciją ir pasiūlymus dėl tolesnės Lietuvos Respublikos pažangos kovoiant su prekyba žmonėmis Vyriausybei kasmet teikiama vadovaujantis Vyriausybės 2016 m. lapkričio 23 d. nutarimu Nr. 1161 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais“. Nacionalinis pranešėjas kovos su prekyba žmonėmis klausimais yra vidaus reikalų ministro skiriamas Vidaus reikalų ministerijos atstovas.

✓ Prekybos žmonėmis tendencijos Lietuvoje 2023 m., ikiteisminių tyrimų ir teismų sprendimų duomenų apžvalga

2023 m. Lietuvoje buvo vykdomi 27 ikiteisminiai tyrimai dėl prekybos žmonėmis, iš jų 2023 m. pradėta 13 naujų ikiteisminių tyrimų (iš jų 2 baigti kaltinamuoju aktu, 3 – nutraukti, 8 ikiteisminiai tyrimai 2023 m. tebebuvo vykdomi).

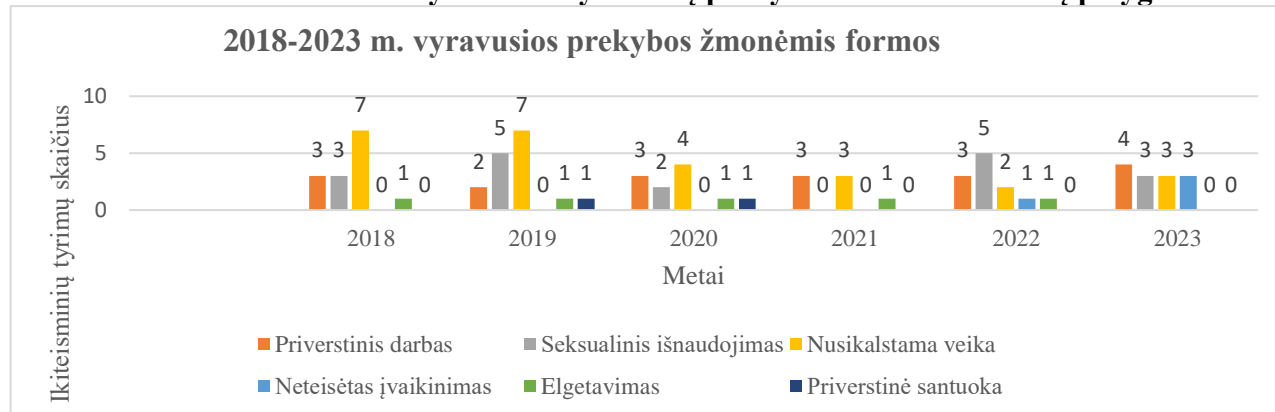

2023 m. pradėti ikiteisminiai tyrimai pagal išnaudojimo formą, ikiteisminių tyrimų skaičių ir jų eigą

Ikiteisminių tyrimų skaičius	Išnaudojimo forma	Ikiteisminių tyrimų eiga
4	Priverstinis darbas ar paslaugos – pagal BK 147 ir 147 ¹ straipsnius	2 – nutraukti/ 2 – eigoje
3	Vaiko pirkimas ar pardavimas – pagal BK 157 straipsnį	1 – nurauktas/ 1 – eigoje/ 1 baigtas kaltinamuoju aktu
3	Seksualinis išnaudojimas – pagal BK 147 straipsnį	2 – eigoje/ 1 – baigtas kaltinamuoju aktu
3	Nusikalstamoms veikoms – pagal BK 147 straipsnį	3 – eigoje

Prekybos žmonėmis formos išlieka tos pačios, kaip ir ankstesniais metais. Nuo 2020 m. mažėjo ikiteisminių tyrimų dėl prekybos žmonėmis nusikalstamoms veikoms vykdyti, ikiteisminių tyrimų dėl prekybos žmonėmis seksualiniam išnaudojimui kasmet pradėdama nuo 2 iki 5, **prekybos žmonėmis priverstiniam darbui ar paslaugoms kasmet pradėdama nuo 2 iki 4 (2023 m. tokių pradėta buvo daugiausia – 4), 2022 – 2023 m. buvo pradėta tyrimų dėl vaiko pirkimo ar pardavimo (2023 m. – 3, iš jų 1 baigtas kaltinamuoju aktu), tyrimų dėl prekybos žmonėmis elgetavimui 2023 m. nebuvo pradėta, nuo 2020 m. nebuvo pradėtų tyrimų dėl fiktyvių santuokų.**

2018–2023 m. ikiteisminiuose tyrimuose vyravusių prekybos žmonėmis formų palyginimas

Daugiausia asmenys buvo išnaudojami Lietuvoje: 2023 m. 7 ikiteisminiuose tyrimuose prekyba žmonėmis vyko šalies viduje, 4 – Lietuvos Respublikos piliečiai buvo išnaudojami užsienio valstybėse (Jungtinėje Karalystėje, Ispanijos Karalystėje, Belgijos Karalystėje ir Vokietijos Federacinėje Respublikoje), 2 vykdomuose ikiteisminiuose tyrimuose tikslo šalis nebuvo nurodyta.

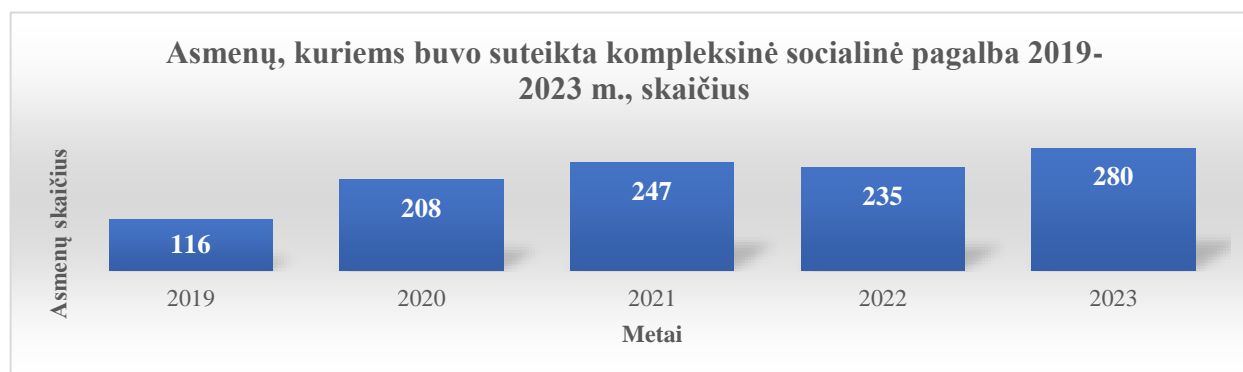
2023 m. nukentėjusiais nuo prekybos žmonėmis pripažinta 15 asmenų (2022 m. taip pat buvo 15), iš jų 10 Lietuvos Respublikos piliečių (vyrai, 9 iš jų nukentėjo nuo prekybos žmonėmis nusikalstamoms veikoms vykdyti, 1 – priverstiniam darbui), 2 Venesuelos pilietės, 1 Ukrainos pilietė (abi nukentėję nuo prekybos žmonėmis seksualiniam išnaudojimui), 1 Kirgizijos pilietis ir 1 Uzbekistano pilietis (abu nukentėję nuo prekybos žmonėmis darbui nežmoniškomis arba į vergiją panašiomis sąlygomis, vilkikų vairavimui).

2023 m. Lietuvos pirmosios instancijos teismuose baigtos nagrinėti 5 baudžiamosios bylos dėl prekybos žmonėmis (2022 m. – 11 bylų), **nuteisti 23 asmenys** (2 moterys ir 21 vyras), visi – Lietuvos Respublikos piliečiai (2022 m. – 22 asmenys).

✓ Pagalba asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis

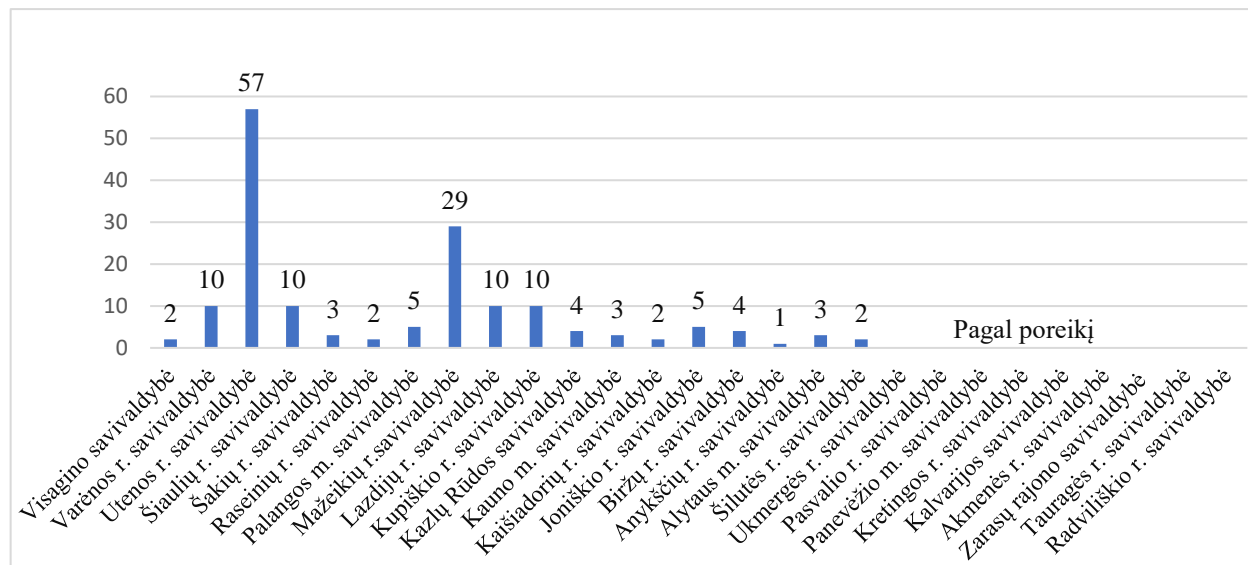
Socialinei pagalbai teikti prekybos žmonėmis aukoms 2023 m. skirta 300 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų. Lėšos skirtos Nacionalinės asociacijos prieš prekybą žmonėmis projekto „Kompleksinė socialinė pagalba asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis“ įgyvendinimui.

2023 m. kompleksinė socialinė pagalba organizuota 280 asmenų, nukentėjusių ar galėjusių nukentėti nuo prekybos žmonėmis. **Pagalbos poreikiui augant, pagalbai prekybos žmonėmis aukoms skiriamos valstybės lėšos nuo 2021 m. nesikeitė** (skirta 300 tūkst. eurų kasmet).

Vidaus reikalų ministerija kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija 2023 m. vykdė savivaldybių apklausą dėl pagalbos teikimo prekybos žmonėmis aukoms ir prevencijos priemonių įgyvendinimo. Atsakymus pateikė 40 savivaldybių, iš jų tik 18 savivaldybių yra sudariusios komisijas kovai su prekyba žmonėmis koordinuoti, 33 savivaldybės nurodė, kad bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis, teikiančiomis nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis pagalbą ar vykdančias prevencines priemones šioje srityje, 27 savivaldybės nurodė turinčios galimybę apgyvendinti nukentėjusius nuo prekybos žmonėmis asmenis. **Apklaustos rezultatai rodo, kad ne visos savivaldybės yra pasirengusios suteikti pagalbą nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis asmenims.**

Savivaldybių galimybės apgyvendinti nukentėjusius nuo prekybos žmonėmis asmenis (skaičius)

Vyriausybės sudaryta Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisija¹ 2023 m. svarstė klausimus, susijusius su prekyba vaikais, Ukrainos karo pabėgėlių situaciją Lietuvoje, taip pat prekybos žmonėmis aukų apgyvendinimo ir vaikų migrantų teisių užtikrinimo problemas.

Nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais 2023 m. teikti pasiūlymai įgyvendinti. Vykdydama Vyriausybės pasitarimo protokolinį sprendimą (2023 m. liepos 5 d. protokolo Nr. 23 1 klausimo 2.1 punktas), suderinusi su Seimo kontrolierių įstaiga, **Vidaus reikalų ministerija parengė Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimo įstatymo projektą², kuriuo siūloma nuo 2025 m. sausio 1 d. nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkciją perduoti vykdyti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai.**

✓ **Nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais pasiūlymai dėl tolesnės Lietuvos Respublikos pažangos kovojant su prekyba žmonėmis**

- toliau stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, siekiant efektyviau nustatyti ir užkardyti prekybos žmonėmis nusikaltimus
- organizuoti mokymus kaip padėti atpažinti ir apsaugoti prekybos žmonėmis aukas
- įgyvendinant Gyvenimo įgūdžių programą ugdymo įstaigose mokiniams įtraukti dėstymą apie prekybos žmonėmis pavojus
- Lietuvos savivaldybių asociacijai rekomenduoti savivaldybių administracijoms sudaryti Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisijas, numatyti vietas nukentėjusių nuo prekybos žmonėmis aukų apgyvendinimui, paskatinti savivaldybes pasirašyti bendradarbiavimo sutartis su nevyriausybinėmis organizacijomis besispecializuojančiomis prekybos žmonėmis srityje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Asta Klapauskienė

Viešojo valdymo grupės vyresnioji patarėja

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugpjūčio 11 d. nutarimas Nr. 785 „Dėl kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo“

² Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 19³ straipsniu ir priedu įstatymo projektas TAIS Nr. 24-5267 derinamas su suinteresuotomis institucijomis